

תוכנית לאומית לקידום ענף התיירות:

הבאת התייר ה- 5 מיליון

הצעה להחלטה

התיירות העולמית הולכת וגדלה באופן עקבי בשנים האחרונות. שימוש נכון בשיווק, תמריצים, בניית תשתיות וצמצום רגולציות עודפות ישפרו את היתרון היחסי של תעשיית התיירות בישראל כך שתוכל להגדיל את מספר התיירים הזרים המגיעים לישראל, בעידן בו התיירות היא אחד ממנועי הצמיחה של המשק הישראלי, כאשר התחרות על כל תייר המבקש לתור את הגלובוס הולכת וגוברת.

פעילות מקצועית ויעילה של משרד התיירות בשנים האחרונות, יחד עם השקט היחסי באזור ותקציבי השיווק המוגדלים שהופנו לנושא לראשונה, גרמו לעלייה משמעותית ביותר בכניסות התיירים לישראל ובלינות במלונות ובאמצעי אכסון נוספים. בשנת 2018 נכנסו לישראל כ- 4.1 מיליון תיירים (תוספת של כ- 500 אלף תיירים לעומת 2017 ושל כ- 1.2 מיליון לעומת 2016) הזינוק בתיירות הנכנסת הביא בשנתיים האחרונות לתוספת של מיליארדי דולרים להכנסות המדינה ולביסוס התיירות כמנוע צמיחה כלכלי.

על מנת להמשיך את מגמת הצמיחה בתנועת התיירות הנכנסת לישראל ואת הפיתוח התיירותי במטרה להגיע ל-5 מיליון תיירים בשנת 2020, יש להפעיל תכנית ממשלתית לאומית לקידום ופיתוח התיירות לישראל, כדלקמן:

מחליטים:

1. שיווק

א. להנחות את משרד התיירות, להגדיל את פעילות השיווק השנתית של ישראל בעולם, במדינות היעד, בסכום של 150 מל"ח נוספים. לשם כך יקצה משרד האוצר 150 מל"ח מתקציבו. כמו כן לקבע את כל התקציב בבסיס התקציב.

ב. להטיל על משרד תיירות לפעול להגברת קווי התעופה מיעדים מוטי תיירות נכנסת ובכלל זה יפעל המשרד לגיבוש ההסכמים עם חברות התעופה מבוססי גידול להגדלת נפח הפעילות בתיירות הנכנסת.

ג. בהמשך להחלטות הממשלה לפיתוח ומיצוב העיר אילת כעיר תיירות וספורט בינלאומית, מספר 2991 מיום 15.3.2011, מספר 1040 מיום 11.12.2013, ומספר 3008 מיום 1.9.2017, מטילים על משרד התרבות והספורט, המשרד לפיתוח הנגב והגליל ומשרד התיירות, להשקיע מתקציבם ולפעול להגברת שיווק העיר אילת בשווקים המתאימים בחו"ל.

ד. בהמשך להחלטות ממשלה מס' 2262 מיום 8.1.2017, בדבר פיתוח כלכלי של מחוז הצפון, להטיל על משרד התיירות, לפעול להגברת השיווק של מוקדי עניין ואתרי תיירות במחוז הצפון, בסך XXXX מל"ח שיוקצה מתקציב משרד התיירות ומתקציב המשרד לפיתוח הנגב והגליל.

2. הקמת צוות עבודה בינמשרדי

להקים ועדת היגוי שתכלול את הנציגים הרלוונטיים מהחשב הכללי, אגף התקציבים, משרד המשפטים, נציבות שירות המדינה לפעול לתיקונים הנדרשים בתקשי"ר, הוראות התק"מ, וחוק חובת המכרזים.

3. פיתוח תשתיות

להנחות את משרד התיירות לגבש תכנית להגדלה משמעותית במספר פתרונות הלינה והגדלת הגיוון בתוך 5 שנים, לטובת זאת יוקם צוות היגוי בינמשרדי בראשות מנכ"ל משרד התיירות ובהשתתפות נציגי משרד האוצר, מנהל התכנון, רמ"י, בין היתר על התכנית להתייחס:

- א. לתכנן תכנית להרחבתו של שדה התעופה בן-גוריון בתוך 7 שנים מיום החלטה זו. לצורך כך יקצה משרד האוצר תקציב של XXX לתכנון ראשוני.
- ב. בהמשך להחלטת ממשלה על הקמת שדה תעופה משלים לנתב"ג בעמק יזרעאל, מיום 7.10.2014 (החלטה 2050) – להקדים את לוחות הזמנים להקמת שדה תעופה בינלאומי אזרחי שישימש שדה תעופה משלים לנתב"ג, כדלקמן:
1. לפעול להשלמת התכנון הסטטוטורי - עד חודש אוקטובר 2019;
 2. לפעול להוצאת מכרזים לבצוע הפרויקט - עד חודש נובמבר 2019.
- ג. להטיל על מנהל התכנון במשרד האוצר, בתיאום עם עיריית חיפה, לקדם את הארכת מסלול שדה התעופה ולשפר את מיקום הטרמינל, כך שהשדה יוכל לקלוט טיסות בינ"ל במטוסי סילון צרי גוף:
1. השלמת תוכניות סטטוטוריות בתיאום ושיתוף עם עיריית חיפה, עד חודש אוקטובר 2019;
 2. פרסום מכרזים - עד חודש נובמבר 2019.
- ד. מובהר בזאת, כי הארכת שדה התעופה בחיפה יהיה במקביל לפתיחת שדה התעופה הנוסף המתוכנן כיום.
- ה. להקים צוות קבוע לטובת אישור מהיר למתקני אכסון מלונאים. הצוות יקדם, בין היתר, קיצור הליכי התכנון והאישורים, מנגנון בוררות בין יחידות ממשלתיות, קידום חדשנות בתחום האכסון ועוד.
- ו. לתקן את חוק התכנון והבניה, תשכ"ה- 1965 באופן שניתן יהיה לבצע הסבה של מבנים מייעוד משרדים תעשייה ומסחר למלונאות בסמכות ועדה מקומית בתוך זמן של 30 יום ובמסלול ירוק.
- ז. להנחות את מינהל התכנון במשרד האוצר, בשיתוף משרד התיירות לתקן את תמ"א 12 כך שניתן יהיה לקצר ולפשט את משך הזמן הנדרש להקמת מתקני לאכסון מלונאי.
- ח. להנחות את מינהל התכנון במשרד האוצר, לתקן את סעיף 14 בתמ"א 38 כך שבמקום זכויות להוספת קומה אחת במבני מלונאות, בגין ביצוע עבודות לחיזוק המבנה מפני רעידת אדמה, יינתנו זכויות שוות ערך לזכויות הניתנות למגורים באותם המקרקעין (באותם גוש חלקה). כך, אם בקרקע מסוימת ניתן לבנות 2.5 קומות מגורים במסגרת תמ"א 38, שמאי הוועדה המקומית ו/או שמאי מכריע, יעריך את שווי הזכויות הקיים לגבי מלון שיחזק את המבנה בו הוא שוכן בנוגע למספר הקומות וחדרי מלון שניתן להוסיף במבנה, בהתאם לשווי הזכויות הניתן למגורים.
- ט. להטיל על משרד התיירות ומשרד האוצר לגבש ולהקים בתוך 6 חודשים רשת ביטחון אשר תסייע לענף המלונאות בתקופות משבר גיאופוליטי, בדומה לביטוח הממשלתי ליצואנים מפני סיכוני סחר חוץ והביטוח הממשלתי לחקלאים מפני נזקי טבע.
- י. בהתאם להחלטה מספר 890 של הממשלה מיום 27.12.2015, שעניינה, עידוד עסקים חדשים, לפעול להענקת הנחה בשיעור של 50% בארנונה ב-5 השנים הראשונות לפתיחתו של מלון חדש.
- יא. בהתאם להחלטת ממשלה 2209, מיום 22.12.2016, לסייע למלונות במגזר הכפרי, ע"י תיקון פקודת העיריות, כך שיבוטל חיוב הארנונה בגין שטחים תפוסים לגבי אמצעי אכסון המצויים במגזר הכפרי.
- יב. להטיל על רשות מקרקעי ישראל לגבש תכנית להקצאת קרקעות למלונאות בסבסוד עלויות פיתוח.
- יג. לתקן את חוק עידוד השקעות הון, כך שהחוק יכיר במפעלי תיירות כ"מפעל מועדף" הזכאי גם למענקים וגם להטבות במס.

ג. לתקן את חוק התכנון והבנייה, ולהאריך ב-5 שנים נוספות את הוראות תיקון 107 לחוק, אשר עומדות להסתיים ביום 7.8.2019.

ד. בהמשך החלטת ממשלה למתן מענק מנהלי להסבת מבנים לטובת מלונאות בתל אביב, מיום 25.3.18 (החלטה מספר 3712), להטיל על משרד התיירות להגדיל את שיעור המענק להסבת מבנים בתל-אביב לשיעור של עד 20%. המענקים יינתנו בהתאם להגדרות, הוראות ונהלים של מנהלת השקעות בתיירות (לפי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959), בשינויים המחויבים, באמצעות ועדת השקעות.

טו. להטיל על משרד התיירות לגבש נוהל של מנגנון ייעודי למימוש מתקני אכסון מלונאיים עם רט"ג, אנ"א, החברה להגנת הטבע, וגופים ציבוריים בעלי מקרקעין שאינו מיועד למגורים.

טז. לסייע בפיתוח אטרקציות, מוקדי עניין ואתרי תיירות, ברחבי הארץ, באמצעות נוהל מיוחד שיפורסם שייעודו השקעות באטרקציות ואתרי תיירות, בתקציב חיצוני בסך XXX מלש"ח בשנה.

4. חויות התייר

לפעול לשיפור חויות התייר המבקר בישראל כדלקמן:

א. להטיל על משרד התחבורה, בשיתוף משרד התיירות, להגדיר כרטיס תייר שניתן יהיה להטעינו באופן דיגיטלי בשדות תעופה, אתרי אינטרנט ממשלתיים ובאמצעות אפליקציה, אשר יאפשר רכישת כרטיסים שונים לרבות שימוש בתחבורה הציבורית וכן כניסה למוזיאונים ואתרי תיירות מרכזיים באופן מוזל, בדומה לקיים בעולם. כרטיס זה יכנס לתוקף עד ליום 1.12.2019.

ב. להטיל על משרד התחבורה, יחד עם משרד התיירות ומינהל השלטון המקומי לפעול להנגשת אתרי האינטרנט של התחבורה הציבורית לשפות זרות לפי מדינות היעד הבולטות בתיירות הנכנסת, וכן, לשלט בשפות זרות בשילוט מקוון, את תחנות התחבורה הציבורית באתרי תיירות ולינה מרכזיים. הבאת התוכנית לאישור עד יום 1.10.2019.

ג. לבצע הכשרות מקצועיות לשוטרי משטרת הגבולות ולבקרי ופקידי המעברים, לשם שיפור השירות וקבלת פני התייר.

ד. להטיל על משרד התחבורה לתקן את חלק ו' לתקנות התעבורה, תשכ"א 1961, כך שביצוע הכשרות מקצועיות לנהגי מוניות, בנושא שיפור השירות וקבלת פני התייר, יוכנסו כתנאי לקבלת רישיון למונית. כן, להנגיש את מרכז הפניות והתלונות על נהגי מוניות לשפות זרות ולתקשורת אלקטרונית (דוא"ל). עד סוף חודש נובמבר 2019.

ה. להטיל על משרד התחבורה, בתיאום ובשיתוף רש"ת, לגבש תכנית לצמצום אגרות התעופה בנמלי התעופה בישראל. תוכנית זו תובא לאישור הממשלה עד לסוף חודש ספטמבר 2019.

ו. להטיל על משרד התחבורה, בתיאום ובשיתוף משרד התיירות, להתאים מסלולי תחבורה ציבורית ייעודית לצרכי התיירים ו/או לגבש קווי תחבורה ייעודיים לתיירים, עד לסוף חודש אוקטובר 2019.

ז. בהמשך החלטות ממשלה מס' 2262 מיום 8.1.2017 שעניינה פתוח כלכלי של מחוז הצפון וצעדים משלימים לעיר חיפה, החלטת ממשלה מס' 3008 מיום 1.9.2017 לפיתוח ומיצוב העיר אילת כעיר תיירות וספורט בין-לאומית, להטיל על משרד התיירות לרכז ולקדם הפקה של אירועי תוכן מרכזיים בתחום התיירות. לצורך כך תוקם ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד התיירות ובהשתתפות נציגי משרד התרבות והספורט, משרד האוצר, משרד המשפטים, ומשרד החוץ.

ח. להטיל על משרד התיירות לגבש נוהל ייעודי לתחזוקת אתרי תיירות. לסעיף זה יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי של 50 מלש"ח ל-3 שנים.

ט. בהמשך החלטת ממשלה על הקמת קו רכבת להסעת נוסעים והובלת מטענים מאילת למרכז הארץ, מיום 5.2.2012 (החלטה 4223), להטיל על משרד התחבורה לקדם את ביצוע הקו.

5. הקלות לתיירים בכניסה לישראל

- א. להסמיך את משרד החוץ לנהל משא ומתן עם הממשל הסיני בנוגע לצעדים מקלים במתן אשרות כניסה לישראל.
- ב. לקדם בשיתוף עם משרד החוץ, רשות התקשוב הממשלתי ורשות האוכלוסין, הקמת מערכת ויזות אלקטרוניות (E-visa) כנהוג בעולם. בתוך 90 ימים מהחלטה זו תוגש לממשלה המלצות הצוות.
- ג. להנחות את משרד החוץ ומשרד הביטחון לפעול לפתיחת מעבר גבול נאות הכיכר בים המלח לטובת מעבר של עובדים ירדנים לעבודה בישראל.

6. נוח אדם

- א. לתקן את סעיף ז' בהחלטת ממשלה מס' 4101 מיום 5.8.2018, כך שבמקום תוספת של 2,000 עובדים זרים, תיקבע תוספת של עוד 1000 עובדים זרים נוספים מעבר למה שאושר לענף המלונאות. כמו כן עוד 500 עובדים נוספים לים המלח (ירדנים או אחרים) ועוד 500 עובדים לטבריה (ירדנים או אחרים).
- ב. להנחות את משרד התיירות, יחד עם נציבות שירות המדינה ומשרד הפנים, לפתוח קורס צוערים במשרד התיירות אשר בוגריו ישולבו במשרד התיירות ובמחלקות התיירות שברשויות המקומיות, בתאגידי התיירות ובעמותות התיירות שבשלטון המקומי, בתיאום ובשיתוף תכנית "צוערים לשלטון המקומי" במשרד הפנים.
- ג. להנחות את משרד האוצר, לתקן את סעיף 45(א) לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), תשס"ג-2003, כך שהמס בגין העסקת עובדים זרים בענף המלונאות, יעמוד על 0%, בדומה לענף החקלאות.

7. הכשרה מקצועית בענף

- א. משרד התיירות יחד עם משרד הכלכלה ומשרד החינוך, יפעלו לשדרוג והגדלת היקף ההכשרה המקצועית בענף המלונאות, ע"י הקמת בתי ספר מקצועיים באזורי המלונאות והגדלת התקציבים להכשרה מקצועית, בהתאם להחלטה 2009 מיום 22.12.2016 והחלטה מס' 3142 מיום 12.11.2017.
- ב. להטיל על משרד התיירות לקדם התדמית המקצועית של ענף המלונאות, על ידי הפקת קמפיילים לטובת שיפור התדמית של המקצועות השונים בתחום המלונאות והתיירות.
- ג. להטיל על משרד התיירות, יחד עם משרד החינוך ומשרד האוצר, לפעול להענקת מלגות לסטודנטים במקצועות המלונאות אשר יבצעו התלמדות במסגרת לימודי התואר שלהם במלונאות, באחד מבתי המלון בארץ, במקביל ללימודיהם ולתקופה שלא תפחת משנה. בנוסף, תוגדל התמיכה בפקולטות השונות למקצועות המלונאות במכללות ובאוניברסיטאות השונות, המלמדות לתואר ראשון ושני.
- ד. להטיל על משרד התיירות, יחד עם משרד החינוך ומשרד הכלכלה, לקדם ולהעצים את מגמות מלונאות בבתי הספר המקצועיים לנוער בריענון תוכניות הלימוד ובתקציבים.

8. הקטנת נטל הרגולציה בענף התיירות

בהמשך להחלטה מספר רגו/6 של ועדת שרים לרגולציה מיום 05.12.2016 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 22.12.2016 ומספרה הוא (רגו/6)2209 הפחתת הנטל הרגולטורי במשרד התיירות - הסרת חסמים וקידום ענף המלונאות לשם הוזלת מחירי הנופש בישראל, מחליטים להמשיך בביצוע הפחתת הרגולציה בענף כדלקמן:

- א. להנחות את מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב, בשיתוף עם משרד הבריאות, המשרד להגנת הסביבה, משרד התיירות ומשרד האוצר, למחוק את פרט 19 בתוספת השלישית

לכללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), תשע"ד-2014 ובמקביל לתקן את ההגדרות של "מפעל" ו-"שפכי תעשייה" בחוק תאגידי מים וביוב, תשס"א-2001 ולהחריג מהם את המלונות. התיקון יבוצע עד ליום 30.12.2019.

ב. להנחות את משרד הפנים, בשיתוף עם משרד התיירות, לאמץ את התקינה הנהוגה במדינת ה-OECD לגבי מצילים במלונות, על ידי תיקון תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), תשס"ד – 2004, כך שבסוף תקנה 11(ב) אחרי המילים "לכמות המתרחצים וסוגם וליכולת הפיקוח עליהם" יבוא: "על אף האמור בתקנת משנה (א), מחזיק בריכה במלון הפתוחה בעיקר לאורחי המלון, רשאי לסטות ממספר המצילים, מגישי העזרה הראשונה ומספר אנשי צוות הבריכה, הקבוע בתוספת הרביעית, בתנאי שביצע ניהול סיכונים מחושב, ושקל בכובד ראש הוספת אמצעים אחרים על מנת להבטיח את בטיחות הציבור המשתמש בבריכת השחיה שבמלון, בהתאם לסוג הבריכה, לסיכונים הנובעים ממנה, לכמות המתרחצים, סוגם וליכולת הפיקוח עליהם". התיקון יבוצע עד ליום 30.12.2019.

ג. להנחות את משרד המשפטים, בשיתוף עם משרד התיירות, לתקן את סעיף 13 לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 בהתאם לפסיקת בית המשפט להגבלים עסקיים בתיק ה"ע 3574/00 הפדרציה הישראלית לתקליטים וקלטות בע"מ ואח' נ' הממונה על ההגבלים העסקיים ואח' מיום 24.5.2004, ובהתאם לנהוג בארצות המשפט המקובל, כך שבסוף סעיף 13 יכתב: "מובהר כי השמעת מוסיקה בחדר אירוח, לרבות בבית מלון, הינה השמעה מעין ביתית (Quasi Domestic) ולפיכך איננה מהווה השמעה פומבית". התיקון יבוצע עד ליום 30.12.2019.

ד. להטיל על משרד המשפטים, ביחד עם משרד הכלכלה, משרד ראש הממשלה, משרד האוצר ומשרד התיירות, לפעול לקידום הקמתו של בית דין לתמלוגים, אשר ייקבע את גובה התמלוגים הראוי בגין השמעת יצירות מוגנות בפומבי ויוודא כי המחירים הנגבי בישראל אינם גבוהים ממדינות מפותחות מקבילות החברות בארגון ה-OECD.

ה. להנחות את משרד לחדול מהדרישה להקמת הצללה בשטח של 25% לפחות מעל שטח פני מי הבריכה, בהתאם לפסיקת בית המשפט המחוזי בתל אביב בפסק הדין בעניין עת"מ 27089-02-15 קלסיק הוטל מנג'מנט בע"מ נ' משרד הבריאות ואח', מיום 28.5.2016. נרשמת בזאת הודעת משרד הבריאות כי המשרד חודל מדרישתו לגבי מלונות שנבנו לפני שנת 2008.

ו. להנחות את משרד הבריאות, לתקן את המפרט האחיד מספר 4.2א' בית קפה, מסעדה לרבות הגשת משקאות משכרים לצריכה במקום, כך שנוהל ליצור המזון במוסדות ובמטבחים גדולים לא יחול על מטבחי המלונות, או כי הנוהל יעבור הליך RIA לרבות השוואה לנהוג במדינות מפותחות חמות החברות ב-OECD.

נרשמת בזאת הודעת משרד הבריאות, כי עד להשלמת ביצוע סעיף זה, המשרד מפסיק לדרוש ממלונות קיימים לשנות את המטבחים הקיימים בהם בהתאם להנחיות החדשות שבמפרט האחיד הנ"ל.

ז. להורות למשרד האוצר, בשיתוף משרד הבריאות, לתקן את תקנה 3.3.1.21 לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), תש"ל – 1970, לגבי המלונות, כך שכל מלון יוכל לבחור האם להקים חדר עזרה ראשונה בתחום הבריכה, או להקצות שטח אחר, נפרד, לנושא בהתאם לשיקול דעת המלון. התיקון יבוצע עד ליום 30.12.2019.

ח. להנחות את משרד הכלכלה, יחד עם משרד התיירות, לתקן את חוק הגנת הצרכן, תשמ"א 1981, בהתאם לתיקון 58, כך שגם בתי מלון בישראל יוכלו להציע עסקאות ללא יכולת ביטול (Non-refundable), בהתאם להסכמות שהושגו בנושא עם הרשות לסחר הוגן והגנת הצרכן שבמשרד הכלכלה, בהתאם לדברי ההסבר שברביזיה שהוגשה בקריאה שנייה ושלישית לתיקון 58 לחוק ע"י יוזם החוק, ח"כ בצלאל סמוטריץ' ובהסכמת חברי וועדת

הכלכלה של הכנסת, וכנהוג במדינות המפותחות החברות ב-OECD. התיקון יבוצע עד ליום 30.12.2019.

ט. להנחות את רשות הכבאות, ביחד עם המשרד לביטחון פנים, משרד האוצר, משרד ראש הממשלה ומשרד התיירות, לכנס את הוועדה המייעצת הקבועה בחוק הכבאות, ולהעלות בפניה את תיקון המפרט האחיד של כיבוי האש, והוראות המכ"ר, כך שדרישות הכיבוי בישראל יהיו זהות לחלוטין להוראות תקן NFPA 101 האמריקאי. הוועדה תוסמך להקל מדרישות התקן האמריקאי במקומות שיראו לה בשים לב להבדלים בסיכון האש בשל שוני בחומרי בנייה ובהתאם לסטטיסטיקות נפגעי השריפות בישראל לעומת ארה"ב. ככל שיתקבלו בוועדה הצעות הנוגעות גם לתחום התכנון והבנייה, יועברו המלצות אלו לדיון גם בוועדת המשנה לתכנון ובנייה למילוט אש שתחת המועצה הארצית לתכנון ובנייה. וועדה המייעצת תתכנס לכל המאוחר, עד ליום 30.9.2019.

9. עידוד חדשנות

להטיל על משרד התיירות, יחד עם משרד הכלכלה ורשות החדשנות, לבחון הקמת חממה טכנולוגית לפיתוחים בתחום תיירות בתי המלון לרבות עניין פרסום הליך תחרותי. בהתאם להחלטת רשות החדשנות בהתאם לחוק לעידוד, מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984, סמכויותיה והאמצעים העומדים לרשותה. ככל שתתקבל החלטה על ידי רשות החדשנות ביחס לאמור, יוקצה תקציב בסך של XXX. מתחום הפעולה של רשות החדשנות בהרשאה להתחייב בשנים XXX.

דברי הסבר

רקע כללי

בשנת 2018 נכנסו לישראל כ-4.1 מיליון תיירים - שיא כל הזמנים בכניסת תיירים לישראל. יתרה מכך, קצב הגידול בתיירות הנכנסת לישראל הוא הגבוה ביותר כאשר בתוך כשנתיים התיירות הנכנסת לישראל צמחה ב-1.2 מיליון תיירים נכנסים.

שנה	כניסות תיירים לישראל (אלפים)	שיעור שינוי	לינות תיירים במלונות (אלפים)	שיעור שינוי
2016	2,900.0	4%	8,548.0	4%
2017	3,613.2	25%	10,626.7	24%
2018	4,120.9	14%	11,573.0	9%

מספר המועסקים בתעשיית התיירות עומד על כ-150,000 עובדים, והיא אחראית על הכנסות מייצוא בסך של כ-22 מיליארד ₪ בשנה. חשיבותה של התיירות הוא במנוע הצמיחה הכלכלי שהיא מספקת למשק, במיוחד בפריפריה ובקרבת אוכלוסיות ואזורים רבים בהם האפשרויות הכלכליות אינן מוטות לכיוון ההיי-טק.

הצמיחה בתיירות הנכנסת היא, בין היתר, כתוצאה ממהלכים מגוונים אותם קידם המשרד בשנים האחרונות. ראשית, משרד התיירות ביצע תהליך של מיתוג מחדש של המוצר התיירותי הישראלי כך שערכים כמו נופש, קיץ, קולינריה, חופים וכו' קיבלו מיקוד לטובת שיפור האטרקטיביות.

באופן זה, הוגדרו מוצרים תיירותיים שבראשם - **Two Cities - One Break** כמוצר תיירותי מקביל לחבילות בלונדון, ברצלונה, ברלין וכיו"ב.

בנוסף, המשרד השקיע במיתוג של מוצרים נוספים כמו המוצר המדברי דבר, שבשילוב תמריצים לפתיחת קווי התעופה לשדה התעופה הדרומי, יצרו אטרקטיביות שהביאה לצמיחה חסרת תקדים בתיירים המגיעים לישראל - מ-4 טיסות בשנת 2016 ליותר מ-50 טיסות בשנת 2018. כמו כן המשרד משקיע יותר מ-200 מלש"ח מדי שנה בפיתוח תשתיות תיירותיות ציבוריות בכל הארץ באמצעות החברות הממשלתיות - החברה הממשלתית לתיירות (חמ"ת), החברה להגנות ים המלח (חל"י), והחברה לפיתוח עכו העתיקה (חל"פ עכו).

לפיכך, מועברת החלטת ממשלה זו, המאמצת את תוכנית משרד התיירות להבאת 5 מיליון תיירים בשנת 2020 לישראל.

יעד התוכנית: הבאת 5 מיליון תיירים בשנה.

תרומתם של 5 מיליון תיירים בשנה – למדינת ישראל¹

כל תוספת של כ-100,000 תיירים יוצרת כ-3,100 מקומות עבודה במשק (באופן ישיר ועקיף) ומכניסה כ-170 מיליון דולר הכנסות ישירות במט"ח. בצורה מופשטת אפשר לומר כי נדירים הם הענפים שיכולים לייצר תוספת שולית גדולה כל כך לתוצר, בטווח הקצר והבינוני, ביחס לענפים אחרים – גם אלה המתהדרים בפריזון גבוה כדוגמת ענפי ההיי-טק.

משמעות הגעתם של 5 מיליון תיירים בשנה למדינת ישראל היא :

- תוספת של כ-900 אלף תיירים לעומת 2018 ;

¹ ד"ר דניאל פרימן – "השפעת ענף התיירות בישראל על כלכלת המדינה- חישובי תפוקה, תוצר, תעסוקה ומכפיליהם" דצמבר 2013

- תוספת של כ-28,000 מקומות תעסוקה (ישירים ועקיפים);
 - הגדלת הכנסות המדינה מתיירות בכ-1.5 מיליארד דולר בשנה;
- בעוד שהתרומה הכלכלית הישירה והעקיפה של תיירות ניתנת לחישוב ברמת דיוק זו או אחרת, ישנן השפעות חישוביות חברתיות, סביבתיות ותרומה נוספת שאינן נלקחות בחשבון²:
- 1) השפעות המכפיל הרגיל והנוסף: המשק כולו נהנה מהשפעת המכפיל הרגיל (ענפי משנה) והמכפיל הנוסף (ענפים מובהקים בעלי מתאם גבוה לתיירות) כתוצאה מהפעילות העסקית של התיירות.
 - 2) פיתוח תשתיות וטיפול סביבתי: היקף התשתיות ואיכותן גדל בעקבות הגידול בביקוש לשירותים אלה הנובעים מענפי התיירות והמלונאות.
 - 3) התאמה לאילוצי המשק הישראלי: מאפייני המשק הישראלי ובעיקר מאפייני "כלכלת אי" וגודלו המוגבל של השוק, הופכים את התיירות לענף כלכלי חשוב במיוחד.
 - 4) תרומה תרבותית: תיירות נכנסת תאפשר גידול בבקושים למוצרי תרבות אשר תצדיק כלכלית פיתוח הפן התרבותי, ומנגד התפתחות תרבותית תמשוך תיירות נכנסת בקרב גורמי ביקוש לתיירות.
 - 5) הצגה יעילה של תדמית: תיירות מהווה תחליף יעיל להסברה ולשיפור תדמית של המדינה, ומהווה גורם מרכזי בקביעת תדמית זו.
 - 6) השבחת נדל"ן ותשתיות ברדיוס ההשפעה של מלונות ומתקני תיירות: ישנה השפעה חיובית של מלונות על הסביבה הקרובה.
 - 7) תרומה לנושא הסביבתי: מחקרים מצביעים כי הנושא הסביבתי בהקשר של ענף התיירות נמצא במגמת עלייה מתמדת (מחזור, שיפור תשתיות ועוד).
 - 8) השפעה על אזורי הפריפריה: בתי המלון מביאים לחיזוק היישוב המוניציפלי, במיוחד במקומות קטנים. הקמת בתי הארחה באזורי פריפריה עשויה להוביל לשינויים כלכליים וחברתיים משמעותיים: עבור אזורי הפריפריה תעשיית המלונאות והתיירות בכללה מהווה יתרון יחסי, אחד היתרונות היחידים המסוגל לעמוד בפני הפיתוח העירוני באזורי המרכז. הפריפריה נהנית, מלבד הזרמת כספים ותעסוקה, גם משיפור תדמיתה בעיני עצמה וחיזוק הקהילה בעקבות תיירות באזור.

להלן דברי ההסבר לפי סעיפי ההצעה

סעיף 1

- א. משרד התיירות משקיע מדי שנה יותר מ-500 מלש"ח בשיווקה של ישראל כיעד תיירותי ברחבי העולם. במסגרת זו המשרד מפעיל כ-23 לשכות בכל העולם שאחראיות על קידום ופיתוח התיירות הנכנסת לישראל. מפת התיירות הנכנסת לישראל מגוונת מאי-פעם כאשר מספר מדינות המקור של התיירות רבה, זאת הודות לקמפינים שונים, מתואמים לקהלי היעד ובאמצעי מדיה מגוונים - דיגיטל, טלוויזיה, רדיו, עיתונות וכיו"ב. לטובת המשך פיתוח התיירות הנכנסת יש להמשיך ולחזק את השיווק על-מנת לייצר ביקושים רבים ככל הניתן למוצר התיירותי הישראלי ע"י הגדלת התקציב השנתי בכ-150 מלש"ח.
- ב. משרד התיירות מקדם תמריצים לחברות תעופה על מנת שאלו יפתחו קווי תעופה ממספר רב של יעדים, דבר שמקל בפועל על ההגעה לישראל ומהווה אחד מאמצעי השיווק האפקטיביים ביותר שניתן לקיים. בשנים האחרונות הודות לפעילות המשרד במישור זה פתחו מספר רב של חברות קווי תעופה והביאו לגידול חד במספר התיירים, זאת הודות לקלות הנסיעה והשיפור

² דוד בועז (ההשפעות החיצוניות של ענפי התיירות והמלונאות, פברואר 2013).

באטרקטיביות המוצר התיירותי. בנוסף, סוכני נסיעות מקוונים שבעבר לא שקלו לשווק את ישראל כיום, לאור מהלכים אלו, ממנפות את המוצר התיירותי הישראלי.

ג. החלטת ממשלה מס' 3008 מיום 1.9.2017, קבעה כי יש להמשיך ולפתח את העיר אילת כעיר תיירות וספורט בין-לאומית ולהמשיך לקדם את הקמת קריית הספורט הבין-לאומית בעיר. זאת, בין היתר ע"י הנחיית משרד התרבות והספורט להקצות תקציב ממקורותיו לתמיכה בקיומם של אירועי ספורט בין-לאומיים שייערכו בעיר בשנים 2017 ו-2018. וכן, המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל הונחה לגבש תוכנית הפעלה רב שנתית להרחבת הפעילות התרבותית באילת בדגש על אומנויות הבמה מתוך מטרה למנף את חיי התרבות בעיר, פיתוח מקומות בילוי ואטרקציות נוספות בעיר וחיזוק המעורבות הקהילתית בפעילות זו. עתה, מוצע להמשיך את הפעילות ואף להגבירה לשם הגדת הביקושים התיירותיים לעיר אילת

ד. מחוז הצפון סובל מאחוזי תפוסה נמוכים יחסית למוצע התפוסות הארצי. עובדה זו פוגמת במאמצי הממשלה לסייע לפיתוח מחוז הגליל. לפיכך, בהמשך להחלטת ממשלה מס' 2262 מיום 8.1.2017, בדבר פיתוח כלכלי של מחוז הצפון, מוצע להקצות תקציבי שיווק ייעודיים עבור שיווק הצפון בקרב מדינות יעד תיירות לישראל, וכן, סיוע ותמיכה בפיתוח אטרקציות ומוקדי עניין תיירותיים נוספים במחוז הצפון.

סעיף 2

אופי הפעילות של משרד התיירות שונה מהותית משאר משרדי הממשלה - פעילות מול מגזר פרטי, גורמי מכר, שיווק ופרסום, וכיו"ב. בנוסף, פעילות המשרד בחו"ל מאתגרת את המנגנונים הקיימים וכבר כיום המשרד פועל באמצעות פטורים שונים על מנת לקדם את מדיניות המשרד. לדוגמא, פעילות לשכות משרד התיירות בחו"ל מחייבות נוכחות פיזית במרכז העסקים, ללא אתגרי כניסה כמו סידורי ביטחון וכדומה, ולכן, המשרד פנה לוועדת מקרקעין חו"ל על מנת להחריג לשכות מסוימות ברחבי העולם מכניסה לנציגות הרשמית. לכן, יש להקים צוות בין משרדי שיבצע את התאמות הרגולציה הנדרשות על מנת שהמשרד ימקסם את היעדים.

סעיף 3

שנת 2018 התאפיינה בתפוסות גבוהות בכל חודשי השנה ובמקרים רבים, קבוצות של תיירים הרוצות להגיע לישראל לא הצליחו למצוא מקום לינה. לדוגמא. בחודש נובמבר 2018 התפוסות בירושלים עמדו על יותר מ-80%, בת"א יותר מ-78%, ים המלח יותר מ-75%, חיפה יותר מ-76% - אלו מעידים בפועל על תפוסות מלאות במקומות הלינה בישראל.

לכן, הצורך ביצירת פתרונות לינה מגוונים ובזמן קצר, תוך התייחסות לקיצור ופישוט תהליכי הבירוקרטיה, הוא הכרחי. כיוון שתהליכי התכנון ופתיחת פתרונות אכסון מלונאי הם תהליכים רוחביים המשלבים מספר גופים יש להקים צוות בין משרדי שיגבש תכנית אסטרטגית לנושא.

א. כבר כיום שדה התעופה הלאומי של ישראל, שדה התעופה בן גוריון, מלא עד אפס מקום ומספר ה"סלוטים" הפנויים לקבלת טיסות חדשות אפסי. הדבר ייצר חסם בהמשך פיתוח התעופה לישראל. יתרה מכך, אם הכוונה לסגירת שדה התעופה העירוני בתל-אביב, שדה דב, תתממש - המצוקה תוחרף עד לכדי קטסטרופה ולכן יש לפעול לאלתר למציאת חלופה לשדה דב ובמקביל יש לגבש תכנית להרחבת שדה התעופה נתב"ג, על מנת שהוא יוכל לתת את המענה הנדרש הן לתיירות היוצאת והן לתיירות הפנים.

ב. הקיבולת של נתב"ג צפויה להגיע למקסימום בשנים הקרובות לאור "רפורמת השמיים הפתוחים" של משרדי התיירות והתחבורה, על כן, מאחר וההליכים להקמת שדה תעופה

משלים לנתב"ג מתקדמים בעצלתיים ובהמשך להחלטת ממשלה על הקמת שדה תעופה משלים לנתב"ג בעמק יזרעאל, מיום 7.10.2014 (החלטה 2050), מוצע להקדים את לוחות הזמנים להקמת נמל תעופה אזרחי משלים לנתב"ג באזור הצפון, באופן שיתרום למגוון איכות תעסוקה במחוז הצפון, במקצועות שונים וברמות שכר גבוהות מהמוצא במשק, וכן, תקרב ותגיש את מחוז הצפון לתיירות הפנים, שחלק ניכר ממנה מורכב מצליינים המוצאים בצפון נקודות עניין רבות. מוצע לפעול לסיום התכנון הסטטוטורי עד לסוף חודש אוקטובר 2019, והוצאת מכרזי ביצוע עד סוף חודש נובמבר 2019.

ג. אשר על כן, ובהתאם להחלטה מספר חכ/78 של ועדת שרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 05.01.2018 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 19.01.2018 ומספרה הוא 3457(חכ/78), מוצע לשדרג את שדה התעופה המנדטורי בחיפה, ע"י הארכת המסלול והתאמתו לקליטת מטוסי סילון צרי גוף המאפיינים את תנועת המטוסים ממדינות אירופה ואת תנועת טיסות החסך (לואו-קוסט) וכן, מוצע להרחיב ולהתאים את טרמינל השדה לקליטת טיסות בינ"ל רבות, בין היתר, ע"י העתקתו לאזור שמצפון למסלול ובקרבה למרכז התחבורה הציבורית לב המפרץ, בהתאם לתוכנית עיריית חיפה. מוצע כי לוחות הזמנים שבסעיף זה יחפפו את לוחות הזמנים שלגבי סעיף ב הנ"ל.

ד. כאמור, תהליך הקמת בית מלון הוא תהליך ארוך וסבוך וככזה מערב את גורמי התכנון, רישוי עסקים, כבאות, הגנת הסביבה, רשות מקומית ועוד. לכן, ולאור המוטיבציה של יזמים להקים פתרונות אכסון מלונאים ברחבי הארץ, יש להקים צוות עבודה להתרת חסמים בתחום המלונאות.

ה. הסבת מבנים ועירוב שימושים בתחום הבנייה היא הפרקטיקה המומלצת על ידי מרבית גופי התכנון וכיום, במדינות רבות בעולם, נושא עירוב שימושים, נמצא במרכז המדיניות של גופי תכנון. על-מנת לייצר מתקני אכסון מלונאים בזמן קצר ובמיקומים אטרקטיביים יש לקצר ולייעל תהליכים על-מנת שיזמים יוכלו להסב מבנים קיימים למתקני לינה. לכן, מוצע כי בהמשך לתיקוני חקיקה קודמים, יהיה ניתן להסב מבנים למלונאות בסמכות של ועדה מקומית למבנים בעלי ייעוד של משרדים, תעשייה ומסחר בפרק זמן שלא יעלה על 30 יום.

ו. בין התהליכים המשמעותיים ביותר בנושא התכנון הוא גיבוש תכנית מתאר ארצית (תמ"א) למלונאות. תכנית שכזו תגדיר את עקרונות הבסיס והקווים המנחים בעולם התכנון של תחום המלונאות. התכנית הנוכחית אינה עומדת בקנה אחד עם מדיניות המשרד, זאת לאור תמורות בתעשייה ובעולם התכנון. לכן, מוטל על מנהל התכנון ומשרד התיירות להחליף את התכנית הקיימת כך שתהליכי התכנון יקוצרו באופן משמעותי והתהליך יהיה ברור, פשוט וקל לזים המעוניין להיכנס לנושא.

ז. כיום, תוכנית מתאר ארצית להתגוננות מפני רעידות אדמה מס' 38 (תמ"א 38), קובעת סעיף 14 כי חיזוק מבני מלונות מפני רעידות אדמה יקנה לבעלים את הזכות לבנות קומה אחת בלבד בפטור מהיטלי השבחה ומס שבח. זאת, בעוד בנייה למגורים נהנית מזכויות בנייה לתוספת של 2.5 קומות לפחות. מצב זכויות זה, מונע הלכה למעשה, מבעלי המבנים המלונאים לפעול לחיזוק המלונות הישנים שבבעלותם, אשר עלולים להפוך למלכודות מוות למאות האורחים. לפיכך, מוצע להשוות את הזכויות ניתנות לחיזוק מלונות לזכויות הניתנות לחיזוק מבני מגורים. ההערכה היא כי הגדלת זכויות שכזו, תגדיל מאוד את מספר חדרי המלון, באופן שעולה בקנה אחד עם תוכניות משרד התיירות להגדלת היצע החדרים והגברת התחרות בענף לטובת הצרכנים.

ח. תעשיית התיירות בישראל מושפעת באופן משמעותי ומקיף ממשברים ביטחוניים. לדוגמא, בשנת 2018 כתוצאה מהמצב הביטחוני בעוטף עזה, ניזוקו עסקי התיירות באופן שהממשלה כולה נדרשה לנושא ולמתן פיצויים לא רק על ידי מס רכוש אלא באמצעות סיוע למלונות בכל הארץ ולא רק לאלה שנמצאים באזור קו העימות. לאור זאת, חסם הכניסה לתעשייה הוא גבוה ובין היתר, גופי מימון שונים כמו בנקים ומוסדיים נוספים, מקשים על קבלת אשראי

ל טובת קידום מיזמי מלונאות. לכן, מוצע כי משרד התיירות ומשרד האוצר יגבשו נוהל משלים לנהלי המשרד הקיימים שייצר וודאות כלכלית למלונות חדשים בתקופה של משבר ביטחוני.

ט. הארנונה המלונאית מהווה את אחד החסמים הבולטים העומדים בפני עסקים חדשים בתחום המלונאות. תקופת ההקמה של מתקן אכסון מלונאי ארוכה שכן על המלון לייצר את הביקוש, להפעיל מערך מכירות ושיווק אפקטיבי, לעבוד מול שווקים בחו"ל וכדומה. כיוון שמדובר בתעשייה מורכבת מחד ומבוזרת מאוד מאידך יש אתגר בפתחה של מתקן לינה עד להגעה לתזרים כלכלי מאוזן ובממוצע לוקח כ-15 שנים להחזר ההשקעה של היזם. לכן, מוצע כי יינתן פטור מארנונה לתקופת הזמן הראשונה של הקמת המלון על-מנת לשפר את הכדאיות הכלכלית ולהוריד את חסם הכניסה וחוסר הוודאות. סעיף 11 להחלטת ממשלה מספר 890 מיום 27.12.2015, קבעה כי יינתן פטור או הנחה משמעותיים בגין אגרות שעסק חדש נדרש לשלם לשם הפעלתו. הוראה זו מתווספת לסיף 10 להחלטת ממשלה מספר 2209 מיום 22.12.2016, שעניינה בחינת מערך הארנונה במלונאות. לפיכך, מוצע להעניק הנחה של 50% מתעריף הארנונה המלונאית למלון חדש לתקופה של 5 שנות הפעילות הראשונות של המלון, לשם עידוד הקמת ופתיחת מלונות חדשים בהתאם למדיניות משרד התיירות.

י. שטחים תפוסים מוגדרים בדיני הארנונה כשטחים ריקים, שאינם שטחי הפעילות העיקרית של העסק, אולם הם תפוסים על ידו. בדרך כלל מדובר בשטחי גינון ושבילים. מלונות רבים במגזר הכפרי, מאופיינים בשטחים תפוסים נרחבים ורשויות מקומיות שונות החלו לגבות בגין שטחים לא מניבים אלה, סכומי עתק. מדובר באמצעי אכסון המצויים בפריפריה, המאופיינים ברמות תפוסה נמוכות עד בינוניות. כן, בדרך כלל מדובר ברמות אכסון עממי. לפיכך, מוצע לתקן את דיני הארנונה כך שיבוטל החיוב בגין שטחים תפוסים בעסקי האירוח במגזר הכפרי לשם סיוע לעסקי האירוח במגזר הכפרי ובהתאם לתוכנית משרד התיירות לעידוד הקמת מתקני אכסון עממיים.

יא. שיווק קרקעות למתקני אכסון מלונאיים על ידי רמ"י ובשיתוף משרד התיירות קודמו בשנים האחרונות ובעוד ב-2016 שווקו כ-6 מכרזים בלבד, בשנת 2018 שווקו יותר מ-20 מכרזים. בנוסף, מכרזים רבים ששווקו הצליחו, זאת הודות למדיניות משותפת של משרד התיירות ורמ"י החל בשלב הכנת המסמכים, דרך התיאום הבינמשרדי ועד לפרסום ושיווק אטרקטיבי. עם זאת, במקרים רבים ישנם אתגרי פיתוח מהותיים המקשים על שיווק מוצלח של הקרקע - עלויות פיתוח וכיו"ב. לכן, יש להטיל על משרד התיירות ורמ"י לגבש תכנית משותפת להקצאת קרקעות בסבסוד עלויות הפיתוח על מנת לשפר את הכדאיות הכלכלית.

יב. בניגוד למפעל תעשייתי שהוא "מפעל מועדף", הזכאי כיום על פי החוק לעידוד השקעות הון גם למענק השקעה, גם לפחת מואץ וגם להטבות מס חברות כדלהלן :

מפעל מועדף (באזור פיתוח א' – 7.5%, באזור שאינו אזור פיתוח א' – 16%). ולגבי מפעל מועדף מיוחד המיועד לחברות ענק (איזור פיתוח א' : 5% ובאזור שאינו אזור פיתוח : 8%).

הרי שמפעלי תיירות אינם יכולים ליהנות גם ממענק השקעה וגם מהטבות במס חברות. במידה והם באזור פיתוח א', הם יכולים לבחור רק באחד מ-2 המסלולים :

א. **מסלול של "מפעל מאושר"** בו הוא מקבל מענק השקעה, פחת מואץ והטבת מס שכבר אינה אפקטיבית משום שמסלול זה מדבר על שיעור מס שאינו עולה על 25%. שיעור שהפך להיות לא רלבנטי עקב ההפחתה הכללית של שיעורי מס חברות החל משנת 2010 (שיעור מס החברות עומד כיום על 23%).

ב. **מסלול של הטבות מס** במסגרת "מפעל מוטב", אבל אז לא זכאים למענק השקעה. הטבת המס מוענקת ל-10 שנות מס שתחילתן בשנת התחילה. ניתן לבחור בן שיעור מס של 0% (במידה ובוחרים לא לחלק דיבידנד במשך כל 10 השנים) או 11.5% במידה ובוחרים לחלק דיבידנד ואז לא יוטל מס חברות במועד חלוקת הדיבידנד.

האפליה הזאת בן מפעלי תיירות למפעלי תעשייה נוצרה בעת הרפורמה שהייתה במסגרת תיקון 68 לחוק בשנת 2010, כאשר לגבי התעשייה הוסף המסלול של "מפעל מועדף" ואילו על מפעלי תיירות נשאר בתוקף החוק קודם לתיקונו לגבי "מפעל מאושר" או "מפעל מוטב". לפיכך, מוצע לתקן את חוק עידוד השקעות הון כך שתבוטל האפליה וגם מפעל תיירותי יוכר כמפעל מועדף על ההטבות הגלומות בהכרה זו, לשם הגדלת הכדאיות שבהקמת מלונות במדינת ישראל בהתאם למדיניות משרד התיירות.

יג. בחוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 107 והוראת שעה), התשע"ו-2016, נקבעה בין היתר הוראת שעה לשנתיים, לפיה לוועדה מקומית עצמאית המוסמכת לאשר, בין השאר, תוספת שטחי בנייה למלונאות במגרשים המיועדים למלונאות, תהיה סמכות לאשר תוספת שטחי בנייה למגורים במגרשים אלה, בתנאים ובמגבלות המפורטים בהוראת השעה. עוד נקבע בהוראה שיוגבל שיעור תוספת השטח שישימש למגורים ל-20% לכל היותר מהשטח הכולל המותר לבנייה למלונאות במגרש לפי התכנית שאישרה הוועדה המחוזית. כך, יהיה ניתן להוסיף 40% זכויות בנייה, ביחס לשטח הכולל המותר לבנייה לפי תכנית שאושרה בוועדה המחוזית, למלונאות, וביחס למחצית מתוספת זו יהיה ניתן לקבוע כי תשימש לבנייה למגורים. הוראת שעה זו שהייתה אמורה להסתיים ב-7.8.18 הוארכה בשנה אחת בלבד. (כלומר – סה"כ ל-3 שנים). יש להאריך את הוראת השעה ב-5 שנים נוספות, על מנת לסייע ולעודד משקיעים במלונות.

יד. לאור המצוקה הקשה בפתרונות אכסון מלונאיים, בשנת 2018 התקבלה החלטת ממשלה בדבר מענקים בשיעור של עד 10% להסבת מבנים בתל-אביב. בהחלטה זו מוצע להמשיך את פרק הזמן בו ניתן המענק להסבת מבנים למלונאות לאור זאת שהסבת מבנים למלונאות נחותה מבחינה מבחינה כלכלית ביחס למשרדים או מגורים.

טו. הפוטנציאל בהקמת מתקני אכסון מלונאיים בשטחי רשות הטבע והגנים (רטי"ג), הקרן הקיימת לישראל (קק"ל) ואכסניות הנוער (אנ"א), החברה להגנת הטבע וכיו"ב הוא גבוה זאת כיוון שלא כל ים מבנים רבים במתחמים הקיימים המתאימים למתקני לינה וכן האוריינטציה התיירותית של ארגונים אלו.

טז. המחסור באטרקציות תיירותיות ברמות גבוהות באזורי תיירות שונים ברחבי הארץ, בעיקר אטרקציות איכותיות עממיות (כמו פרקי מים) ואטרקציות עילית (כמו מגרשי גולף) במקומות כמו אילת, ים המלח, טבריה, אשקלון וכו', פוגע בביקושים ללינה באותן ערים. כן, המדובר באטרקציות איכותיות שעלות הקמתן רבה ואורכת שנים לא מעטות, וכן, עלות תפעולן גבוהה יחסית. לפיכך, מוצע כי משרד התיירות, יסייע בפיתוח אטרקציות, אטרקציות איכותיות עממיות ואטרקציות עילית, ברחבי הארץ, באמצעות נוהל מיוחד שיפורסם שייעודו השקעות באטרקציות ואתרי תיירות, בתקציב חיצוני בסך XXX מלש"ח בשנה.

סעיף 4

א. נושא התחבורה הציבורית עולה בכל סקר תיירות נכנסת כאחד האתגרים המרכזיים בחוויית התייר שכן התחבורה הציבורית בישראל אינה אידיאלית, בלשון המטעה, לתייר. כרטיס תייר נטען שישפק, בקלות ובנגישות, אמצעי תשלום לתחבורה ציבורית וכן לאטרקציות שונות יהיה כלי יעיל לשיפור החוויה ואף יאפשר, במסגרת אמצעים דיגיטליים וכו', מינוף של אתרים תיירותיים שונים לתייר.

ב. הפער בשפה ובתרגום חומרים לתייר גבוה וכזה התייר שמגיע לישראל מתקשה באיתור מקומות ובמיוחד בולט הדבר בכל הקשור לתייר העצמאי (FIT). כיוון שהמגמה העולמית היא לתיירות של תיירים עצמאיים יש להמשיך ולתרגם את אתרי האינטרנט השונים, תחנות אוטובוס רלוונטיות במוקדי תיירות ולינה, במוקדי עניין מרכזיים וכיוצ"ב.

ג. חווית התייר משפיעה על באופן ישיר ועקיף על התיירות הנכנסת לישראל, מכיוון שהמסר המתווך על ידי התייר, כאשר הוא חוזר לארצו משפיע על הפוטנציאל של תיירים נוספים להגיע

לישראל בעקבותיו. לפיכך, חוויה חיובית מהביקור בישראל חשוב ביותר. השירות הראשוני הניתן לתיירים מיד עם הגיעם לישראל, ניתן ע"י שוטרי משטרת הגבולות ובקרי הגבולות. לא פעם מתקבלות תלונות מתיירים לגבי שירות זה ויש צורך לשפרו, ע"י הכשרת עובדי משטרת הגבולות ובקרי המעברים לעבוד עם תיירים.

ד. האמור לעיל, לגבי חשיבות אופי וטיב השירות הניתנים לתיירים, נכון ורלוונטי מאוד גם לנותני שירותים נוספים כגון נהגי מוניות וכו' המשפיעים על חווית התייר. במקרים רבים הנ"ל אינם מודעים להשפעות של תודעת השירות על החוויה, והשפעתה על הפוטנציאל של המשך התיירות הנכנסת. לכן, מוצע כי לתקן את תקנות התעבורה, כל שתנאי לקבלת רישיון למונית יהיה לעבור הכשרה קצרה מאת משרד התיירות לגבי התנהלות ותקשורת מול תיירים. בנוסף, מוצע כי משרד התיירות יקיים באופן תדיר הכשרות מקצועיות, סדנאות וימי עיון בנושא שירות לתיירים לציבור נהגי המוניות כחלק מתהליך הוצאת וחידוש הרישיון, וכן לנותני שירותים נוספים, ככל שיימצא צורך לכך.

ה. חשיבות יוקר אגרות הנחיתה והטיפול במטוסי הנוסעים בשדות התעופה בישראל, משפיע ישירות ובאופן ניכר על מחירי כרטיסי הטיסה לישראל. הניסיון בסבסוד כרטיסי הטיסה לאילת מוכיח כי למחיר השפעה ניכרת על תנועת התיירים וכי ככל שמחירי כרטיסי הטיסה לישראל נמוכים, הדבר יוצר גידול אקספוננציאלי במספר התיירים המגיעים לישראל. לפיכך, מוצע לגבש עם משרד התחבורה ורשות שדות התעופה, מתווה לצמצום והוזלת אגרות הנחיתה לשם הגדלת אטרקטיביות מחירי כרטיסי הטיסה לישראל.

ו. כיום, יעדי תיירות מרכזיים בישראל מנותקים זה מזה, בשל היעדר קווי תחבורה ציבורית מתאימים, כמו למשל, היעדר קו תח"צ בין ירושלים לנצרת. כן, חלק מקווי התחבורה הציבורית ליעדי התיירות הפופולריים פועלים ברמת זמינות נמוכה ביותר. על כן, מוצע להתאים את מסלולי התחבורה הציבורית ליעדי התיירות הפופולריים בישראל וליצור קישוריות טובה יותר בין מוקדי וערי התיירות השונים בהתאם לביקוש התיירותי, לשם שיפור המוצר התיירותי, בעיקר לתיירים העצמאיים (FIT).

ז. בשנים האחרונות משרד התיירות אינו מממן הפקות של אירועי תוכן אלא בשיתוף פעולה עם גופים או משרדים ממשלה אחרים - משרד התרבות, הרל"י (הרשות לפיתוח ירושלים), מנהלת עיר עולם וכיו"ב. עם זאת, לאור הניסיון המצטבר במשרד התיירות בהפקות ותוכן, כמו גם הידע וההיכרות עם קהלי היעד, יש הכרח כי למשרד תהיה היכולת להפיק אירועי תוכן מרכזיים ומשמעותיים שיאפשרו את האפקט המשלים לחווית התייר המיטבית - מצד אחד, קידום השיווק ומיצובה של ישראל כמוצר תיירותי אטרקטיבי, לצד תשתיות תיירות מתקדמות ולבסוף, כאמור הפקות ותוכן איכותי.

ח. מצב התחזוקה של חלק מנקודות העניין ואתרי התיירות לוקה בחסר וטעון שיפור מידי. עם זאת, חלק מהאתרים נמצאים בתחום רשויות מקומיות חלשות שאינן מודעות או מסוגלות לדאוג לתחזוקה הולמת של המקום. לפיכך, מוצע לחבר נוהל לתחזוקת אתרי תיירות ע"י משרד התיירות ולהקצות לנושא תקציב ייעודי בסך 50 מלש"ח לשנה.

ט. לאור כוונת הממשלה לסגור את שדה דב, לאור העובדה כי כביש הערבה מוגדר ככביש אדום ומאופיין בריבוי תאונות דרכים קטלניות והרוגים רבים, יש הכרח לפעול לקידום השלמת קו הרכבת המהירה לאילת, על מנת להגדיל את הנגישות של הציבור הישראלי לעיר הנופש וככלי תחבורה אלטרנטיבי מהיר בטוח וירוק לנסיעה מסוכנת וארוכה לאילת ברכב הפרטי.

סעיף 5

א. שוק התיירות הסיני הוא שוק התיירות הגדול בעולם כאשר בשנת 2017 יצאו מסין כ-40 מיליון תיירים והמגמה הולכת וגדלה. כיום, לאור הגידול במעמד הביניים והשיפור במצב הכלכלי בסין, הפוטנציאל של התיירות הנכנסת מסין הוא מהגבוהים בעולם וככזה מדינות רבות מחזרות אחר התייר הסיני. אחד מהמאפיינים של בחירת היעד מצד התייר הסיני הוא

קלות ונגישות ההגעה. לכן, יש להסמיך את משרד החוץ ורשות האוכלוסין וההגירה לגבש צעדים מקלים לוויזות מתיירות סין כך שבין היתר, תייר בעל ויזת שנגן או ויזה לארה"ב יהיה פטור מוויזה לישראל וכיו"ב.

ב. ויזה אלקטרונית היא כלי בקרה הכניסה המיטבי ומדינות רבות בעולם נמצאות כיום בשלבים שונים בפיתוח ויזה שכזו. באמצעות זאת, ניתן להקל מצד אחד על התייר הפוטנציאלי בהגשת הבקשה ומאידך לייצר מנגנון בקרת גבולות יעיל ונח. בשנת 2018 הוקם צוות בינמשרדי שמטרתו לגבש הצעה לויזה אלקטרונית ולמימוש של התכנית. מטרת סעיף זה הוא לתקצב את המלצות הצוות ולהביא למימוש של ההמלצות בפרק זמן קצר.

ג. מעבר גבול עם ירדן יאפשר שיפור היחסים הכלכליים בין המדינות במספר מובנים - ראשית, יש בכך בכדי לייצר העברה של סחורות באופן נגיש וזמין. שנית, שיתוף הפעולה עם העובדים הירדנים. באילת היא אחת מהדוגמאות הטובות לשיתוף פעולה בין המדינות וככזה יש לפעול להרחבת שיתוף הפעולה. שלישית, באמצעות פתיחת מעבר גבול נוסף ניתן יהיה באופן פוטנציאלי לקדם חבילות נופש משותפות שכן מעבר הגבול יקל את המעבר בין המדינות.

סעיף 6

א. מצוקת העובדים בתעשיית התיירות גבוהה מאי פעם, זאת לאור פתיחת מלונות והגידול בביקוש בהמשך לצמיחה בתיירות הנכנסת. לאור זאת, המחסור בעובדי צווארון כחול מחמיר ויש מצוקה מממשית שאף מאלצת מלונות לסגור חדרים ואגפים כיוון שאין ביכולתם לתת שירות לתפוסה מלאה במלון. לכן, במסגרת החלטת ממשלה בשנת 2018 הוחלט על הגדלת מכסת העובדים הירדנים באילת וכן קידום הבאתם של עובדים פיליפינים לתעשייה. עם זאת, לאור המצוקה יש להרחיב את מכסת העובדים הורים במלונאות כך שבמקום תוספת של 2,000 עובדים זרים, תיקבע תוספת של עוד 1000 עובדים זרים נוספים מעבר למה שאושר לענף המלונאות. כמו כן עוד 500 עובדים נוספים לים המלח (ירדנים או אחרים) ועוד 500 עובדים לטבריה (ירדנים או אחרים)

ב. הצורך בכח אדם איכותי, מקצועי ומהימן, שיוציא לפועל את מדיניות המשרד בארץ ובח"ל מחייב הזרמה של עתודות הון אנושי. לכן, יש להקים קורס "צוערי משרד התיירות" שיהווה קורס העתודה הניהולית של משרד ותעשיית התיירות. פרופיל משתתפי הקורס יהיו בעלי ניסיון מקצועי והיכרות עם תחומי התוכן השונים: פיתוח עסקי, שיווק, יח"צ, תשתיות, כלכלי וכיו"ב. אלו ישולבו במספר כיוונים במשרד ותעשייה - החל במנהלי לשכות המשרד בחו"ל, דרך תפקידים מקצועיים ביחידות המשרד - כלכלה ותשתיות, חווית התייר, ועד לשילוב כמנהלי תחומי התיירות ברשויות מקומיות. התכנית תוקם בתיאום ובשיתוף תכנית "צוערים לשלטון המקומי" שלמשרד הפנים.

ג. כיום, חוק ההסדרים לשנת 2003 קובע בסעיף 45(א) כי בגין העסקת עובדים זרים בתעשיית המלונאות, ישולם מס מעסיקים בסך 20%. סעיף זה נקבע בתקופת שפל כלכלי חמור בתחילת המילניום, כאשר האבטלה הייתה בשיא. עם זאת, בשנים האחרונות אנו עדים למחסור חריף בידיים עובדות, בעיקר במקצועות הניקיון והחדרנות, חרף תמריצים ומענקים שונים שהממשלה והמלונות העניקו לעובדי החדרנות. לפיכך, הוחלט כי יש צורך בהבאת עובדים זרים מהפיליפינים לעבודה כחדרנים במלונות. על כן, אין עוד הצדקה לחייב במס בסך 20% מעלות משכורת העובדים, המתווספת לאגרות וחוקי עבודה שונים החלים באופן ייחודי לגבי העובדים הזרים וכבר מייקרים את העסקתם באופן ניכר. לאור זאת, יש להפחית את המס בגין העסקת ל-0% בדומה למס המוטל על עובדים זרים בחקלאות.

סעיף 7

א. שדרוג והגדלת היקף ההכשרה המקצועית – בשנים האחרונות נסגרו בתי ספר מקצועיים למלונאות, דן גורמה בחיפה, ביה"ס המקצועי בערד, המכון הטכנולוגי בבאר שבע, השלוחה

המקצועית של מכללת הדסה ועוד. נוצרה מציאות שנשארו בתי ספר בודדים להכשרת מבוגרים. קיים צורך בבניית בתי ספר מקצועיים למלונאות באזורי התיירות שרובם כידוע נמצאים בפריפריה, דבר שיש בו תרומה משמעותית הן למלונות והן לתעסוקה באזורים חשובים אלה. יש לשדרג ולהתאים את תקציבי ההכשרה ולדאוג כאמור שיהיה היכן ללמד.

ב. קידום תדמית ומקצוענות בענף- הכשרת כ"א, יצירת קמפיינים לטובת שיפור התדמית של מקצוע המלונאות והתיירות. מוצע ליצור קמפיינים לשיפור התדמית של מקצוע המלונאות והתיירות. בקמפיינים אלה יוצג היופי של המקצוע, תרומתו והאפשרות של העוסקים בו, לעבוד בסביבה עם ניחוח בין לאומי, תוך חוויה מתמשכת ועם אפשרויות פיתוח וקידום קריירה תוך זמן קצר יחסית.

ג. יש חשיבות בחיזוק הקשר בין האקדמיה לענף המלונאות. בנוסף, יש הזדמנות לשדרג את איכות הלימוד ע"י הוספת התנסות מעשית לסטודנטים, שאף יקבלו מלגה בגין התנסות מקצועית במלונות בזמן הלימודים. כן, ישנה חשיבות לחיזוק הקשר בין האקדמיה לבין המלונות, על מנת לחבר הן את הבוגרים לעבודה בענף והן את המחקר והידע המשותף. הדבר ייעשה בין היתר, בעזרת הרצאות אורח של מנהלים מהמלונות בחוגים השונים, במענקי מלגות לתלמידים מצטיינים והגברת הסיורים וההתנסויות של תלמידי החוגים, במלונות.

ד. מגמות מלונאות ותיירות בבתי הספר המקצועיים לנוער, הן של משרד העבודה והן של משרד החינוך – בשנים האחרונות מתבצעת עבודה לשדרוג בתי הספר לנוער. יש להמשיך מגמה זו, לתקצב אותה ובמסגרתה לשדרג את המבנים הפיסיים, בעיקר סדנאות המטבח, ולשדרג את תכניות הלימודים, את החומר הנלמד כמו גם את הכשרת המורים לטובת קידום מגמות אלה אשר יוציאו מתוכן בוגרים לענף.

סעיף 8

עלויות הרגולציה העודפת המושתת על מלונות ישראל, אחראית לעלויות תפעול אסטרונומיות המייקרות את תפעול המלונות בישראל פי 2 מאשר מלונות דומים בניהולה של אותה רשת בגרמניה. הדבר נובע מרגולציות ייחודיות לשוק הישראלי אשר אין להן אח ורע בעולם ותועלתן שנויה במחלוקת במקרה הטוב. לפיכך, מוצע לבטלן ולהתאים את המצב החוקי לנהוג במדינות המפותחות החברות ב- OECD כדלקמן:

א. שפכי המלונות בישראל הוכנסו בשגגה לקטגוריית שפכי תעשייה, אף שלמעשה, מדובר בשפכים סניטריים כמו השפכים של משקי הבית. בדיקה שנערכה גילתה כי שפכי המלונות באזור עין בוקק נקיים יותר משפכי העיר רעננה. כן, מסתבר שרק לשפכי מלונות ישראל מתייחסים כשפכי תעשייה, כאשר בשאר העולם שפכי מלונות נחשבים לשפכי משקי בית. לפיכך, מוצע להתאים את המצב הקיים בישראל למצב הנוהג בשאר המדינות המפותחות החברות ב OECD, למחוק את פרט 19 מהתוספת השלישית לכללי המים ולהחריג את המלונות מהגדרת "תעשייה" ו"שפכי תעשייה בחוק המים, כך ששפכי מלונות יבחנו כמו שפכי משקי הבית.

ב. חובת הצבת מצילים בבריכות המלונות בישראל, הינה חובה ייחודית לעולם. בשאר המדינות נהוג כי המלון מבצע ניהול סיכונים ומחליט לפי ניהול הסיכונים אימתי וכמה מצילים עליו להציב. כך למשל, ייתכן כי ברוב ימות השנה לא יוצב מציל בבריכת מלון, אלא רק בחודשי חופשת הקיץ ובחגים כאשר המלון בתפוסה מלאה. לפיכך, מוצע לשנות את החקיקה ולהתאימה לנהוג במדינות ה-OECD.

ג. מלונות ישראל משלמים ל-5 ארגוני זכויות יוצרים, בגין פוטנציאל השמעת מוסיקה בחדרי האורחים, אף שפסיקת בית המשפט להגבלים עסקיים קבעה מפורשות בשנת 2004 כי אין לגבות תשלום בגין השמעה בחדרים שכן המדובר בהשמעה מעין ביתית. לפיכך, ולשם הגדלת הוודאות, מוצע לתקן את החוק בהתאם לפסק הדין. ולקבוע כי השמעה פומבית

איננה השמעה בחדר אירוח לרבות במלון, בדומה לקבוע בכל מדינות המשפט האנגלו-אמריקאי.

ד. מלונות ישראל משלמים בגין השמעת מוסיקה פומבית בלובי ובבריכת המלון, סכומי עתק, עד פי 10 מאשר מלונות דומים במדינות המערב. עובדה זו נגרמת בשל העובדה כי חוקי זכויות היוצרים מחייבים לשלם בעד השמעה פומבית אולם אינם מגבילים את סכום התמלוגים. לפיכך, מוצע לאמץ את הקיים במרבית מדינות העולם, ולהקים טריבונל שייבחן את גובה וסבירות תעריפי התמלוגים בגין השמעת מוסיקה בפומבי, והגבלת התעריפים לסביר ולנהוג בעולם המערבי במדינות ברות השוואה לישראל.

ה. משרד הבריאות החל דורש ממלונות שהוקמו לפני שנת 2008, לבנות הצללה מעל 25% משטח פני מי הבריכה, כתנאי לחידוש רישיון העסק של המלון. פסק דין מחוזי חלוט משנת 2016 קבע כי הדבר מנוגד לדין, פוגע בקניין המלון ובעקרון ההסתמכות של בעל עסק ותיק כי רישיונו יחודש ומהווה תנאי שסבירותו שנויה במחלוקת. לפיכך, מוצע להשהות את הדרישה. במידה ומשרד הבריאות יבקש להחיל חקיקה רטרואקטיבית על מלונות קיימים, עליו לעשות כן בחקיקה ראשית ו/או בתקנות.

ו. משרד הבריאות אימץ דרישות מתחום ייצור המזון והחילם על המלונות, ללא RIA ותוך השתתפות דרישות חדשות יש מאין, לביצוע שיפוץ יסודי במטבחי המלונות אגב הריסתם עד היסוד, בסכומי עתק, ללא צורך ותוך השתתפות דרישות ייצור מזון על המלונות באופן ייחודי לעולם. מוצע לבטל דרישתו זו ולהעביר את מפרט 4.2 לגבי בתי אוכל, הליך בדיקת RIA והשוואת הדרישות לנהוג במדינות החמות והמתקדמות ב-OECD.

ז. החובה לבנות חדר עזרה ראשונה הינה ארכאית, משיתה על המלונות עלויות בעת הבניה ובעת התפעול (כולל ארנונה) בשל שטח שאיננו מנוצל, גם במקרה חירום. לפיכך, מוצע לאמץ אף הקיים בעולם ולבטל את החובה לבנות חדר עזרה ראשונה ולאפשר לכל עסק להחליט היכן יהיה האזור בו יגיש עזרה ראשונה בעת הצורך.

ח. ישראל הינה מהמדינות הבודדות בה חוק הגנת הצרכן אינו מאפשר להציע עסקה ללא יכולת ביטול, אף שאלו מאופיינות במחיר נמוך ואטרקטיבי ביותר לצרכנים. במהלך חקיקת תיקון 58 הושגו הסכמות להכללת המלונות בתיקון כך שניתן יהיה להציע בעד כל עסקה - את אותה העסקה גם ללא זכות ביטול, כפי שאף משתקף מפרוטוקול הדיון בקריאה שנייה ושלישית ולשון הרביזיה שהגיש יוזם החוק, ח"כ בצלאל סמוטריץ בנושא. עם זאת, פיזור הכנסת והיציאה המפתיעה לבחירות, קטעו את המהלך באיבו. לפיכך, מוצע לתקן את חוק הגנת הצרכן בהתאם לכלל ההסכמות הנ"ל כך שמלונות ישראל יוכלו להציע גם עסקאות ללא יכולת ביטול (Non refundable).

ט. דרישות הכבאות בישראל מתבססות על התקן האמריקאי NFPA 101. עם זאת, בדיקה השוואתית העלתה כי חלק מהדרישות בישראל הוחמרו. כך למשל, בארה"ב רק מלון קיים מעל 8 קומות מחויב בהוספת מערכת מתזים, בעוד שבשראל כל מלון קיים מעל 50 חדרים ו/או מעל 13 מ' (5 קומות) מחויב בכך. בנוסף, בארה"ב חנויות מעל 1250 מ"ר מחויבות במתזים בעוד שבשראל חנויות מעל 500 מ"ר. זאת, אף שבארה"ב רוב הבניה היא מעץ ולא מלבנים כבישראל, וסטטיסטיקות הנפגעים בארה"ב גבוהות לעין ערוך משיעור הנפגעים בישראל. מוצע להשוות את התנאים בין התקן האמריקאי לישראלי ואף להקל בתקן הישראלי על הדרישות האמריקאיות היכן שניתן בזכות מאפיינים ייחודיים לישראל.

סעיף 9

נדמה שלא ניתן להפריז בחשיבות עידוד ופיתוח חדשנות בתחומי התיירות והמלונאות. המדובר הן באפיק הכנסה חשוב למשק באמצעות חברות הזנק והן באמצעי להגברת הפיריון והיעילות בענף והשאת רווחי השחקנים בתחום. לשם כך, על משרד התיירות ורשות החדשות לפעול לעידוד החדשנות בתחומים אלו, ע"י הקצאת תקציבי תמיכה בנושא.